

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: Pretresni panel II

sudija Čarls L. Smit III, predsedavajući sudija

sudija Kristof Bart

sudija Genel Metro

sudija Fergal Gejnor, rezervni sudija

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 17. jul 2023.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Redžepu Seljimiju

Vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca

Aleks Vajting

Branilac Hašima Tačija

Gregori Kiho

Zastupnik žrtava

Sajmon Loz

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Džefri Roberts

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagendra

PRETRESNI PANEL II Specijalizovanih veća Kosova (u daljem tekstu: panel), na osnovu člana 41(6), (10) i (12) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu i pravila 56(2) i 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova, donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Tok postupka vezanog za periodično preispitivanje mere pritvora određene Redžepu Seljimiju (u daljem tekstu: g. Seljimi ili optuženi) detaljno je izložen u ranijim odlukama o istom pitanju. U nastavku su izložena relevantna zbivanja u postupku posle 17. maja 2023, kada je doneta deveta odluka o preispitivanju mere pritvora (u daljem tekstu: deveta odluka o pritvoru).¹

2. Dana 26. juna 2023, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) je podnelo izjašnjenje o produženju pritvora g. Seljimija (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva).²

3. Odbrana g. Seljimija (u daljem tekstu: Seljimijeva odbrana) nije odgovorila na izjašnjenje tužilaštva.

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

4. Tužilaštvo traži da g. Seljimi ostane u pritvoru pošto od poslednjeg preispitivanja mere pritvora nije došlo do bitnih promena okolnosti koje bi uticale na razloge iz kojih je zaključeno da je pritvor potreban i opravdan.³ Konkretno, tužilaštvo tvrdi da činjenica da je predmet prosleđen panelu, da je suđenje počelo

¹ F01529, panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Rexhep Selimi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Redžepu Seljimiju/, 17. maj 2023, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je 22. maja 2023, F01529/RED.

² F01627, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submission Pertaining to Periodic Detention Review of Rexhep Selimi* /Izjašnjenje tužilaštva za potrebe periodičnog preispitivanja mere pritvora određene Redžepu Seljimiju/, 26. jun 2023.

³ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 7.

i da g. Seljimi zahvaljujući značajnim procesnim radnjama ima pristup dodatnim informacijama o osetljivim svedocima i optužbama za koje se tereti dodatno potvrđuju da je pritvor neophodan i opravdan.⁴

III. MERODAVNO PRAVO

5. Za odlučivanje o predmetnom pitanju merodavni su član 41(6), (10) i (12) Zakona i pravila 56 i 57 Pravilnika, i te pravne odredbe su detaljno opisane u ranijim odlukama.⁵ Panel će te kriterijume primeniti i u ovoj odluci.

IV. DISKUSIJA

6. Svrha dvomesečnog preispitivanja mere pritvora pre početka suđenja prema članu 41(10) jeste da se utvrdi da li i dalje postoje razlozi za zadržavanje optuženog u pritvoru.⁶ Promene okolnosti nisu od presudnog značaja, ali ih panel mora uzeti u razmatranje *proprio motu* ili ako na njih skrene pažnju neka od strana u postupku.⁷

⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stav 1.

⁵ V. na primer F00580, sudija za prethodni postupak, *Decision on Remanded Detention Review and Periodic Review of Detention of Rexhep Selimi* /Odluka po vraćenoj odluci o preispitivanju pritvora i po redovnom preispitivanju pritvora Redžepa Seljimija/ (u daljem tekstu: treća odluka o pritvoru), 26. novembar 2021, poverljivo, stav 20, i tamo citirani izvori. Javna redigovana verzija zavedena je 8. decembra 2021, F00580/RED.

⁶ IA022/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Periodic Review of Detention* /Odluka po žalbi Hašima Tačija protiv odluke o periodičnom preispitivanju mere pritvora/, 22. avgust 2022, poverljivo, stav 37. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA022/F00005/RED.

⁷ IA007/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Rexhep Selimi's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o preispitivanju pritvora/, 1. oktobar 2021, poverljivo, stav 14. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA007/F00005/RED.

A. KRITERIJUMI IZ ČLANA 41

1. Osnovana sumnja

7. Kad je reč o minimalnom kriterijumu za produženje pritvora, član 41(6)(a) propisuje postojanje osnovane sumnje da je pritvoreno lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća. To je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju pritvora.⁸

8. Tužilaštvo tvrdi da je kriterijum iz člana 41(6)(a) i dalje zadovoljen. Po mišljenju tužilaštva, nije došlo ni do kakvih promena zbog kojih bi trebalo odstupiti od zaključka sudije za prethodni postupak da postoji dobro utemeljena sumnja da je g. Seljimi izvršio krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća.⁹

9. Panel primećuje da je sudija za prethodni postupak zaključio da, prema članu 39(2), postoji dobro utemeljena sumnja da g. Seljimi snosi krivičnu odgovornost za više zločina protiv čovečnosti (progon, zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanci) i ratnih zločina (proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo) prema članovima 13, 14(1)(c) i 16(1)(a).¹⁰ Pored toga, sudija za prethodni postupak je zaključio da je utvrđeno postojanje dobro utemeljene sumnje u vezi s novim optužbama koje je tužilaštvo iznelo

⁸ V. takođe ECtHR, *Merabishvili v. Georgia* [GC], no. 72508/13, Judgment, 28. novembar 2017, stav 222.

⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 8.

¹⁰ F00026, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of the Indictment Against Hashim Thaçi, Kadri Veseli, Rexhep Selimi and Jakup Krasniqi* /Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veselija, Redžepa Seljimi i Jakupa Krasničija/, 26. oktobra 2020, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 521(a)(i)-(ii). Poverljiva redigovana verzija zavedena je 19. novembra 2020, F00026/CONF/RED. Javna redigovana verzija zavedena je 30. novembra 2020, F00026/RED. Specijalizovani tužilac podneo je potvrđenu optužnicu u okviru dokumenta F00034, specijalizovani tužilac, *Submission of Confirmed Indictment and Related Requests* /Podnesak o podnošenju potvrđene optužnice i povezani zahtevi/, 30. oktobar 2020, poverljivo, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogima 2 i 3; F00045/A03, specijalizovani tužilac, *Further Redacted Indictment* /Dodatno redigovana optužnica/, 4. novembar 2020; F00134, specijalizovani tužilac, *Lesser Redacted Version of Redacted Indictment*, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020 /Verzija redigovane optužnice sa manje redakcija, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020/, 11. decembar 2020, poverljivo. Dodatno ispravljena potvrđena optužnica podneta je 3. septembra 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (F00455/A01), s poverljivom redigovanom (F00455/CONF/RED/A01) i javnom redigovanom (F00455/RED/A01) verzijom. Dana 17. januara 2022, specijalizovani tužilac podneo je poverljivu ispravljenu i manje redigovanu verziju potvrđene optužnice, F00647/A01.

protiv g. Seljimija u izmenjenoj i dopunjenoj optužnici.¹¹ Ti zaključci doneti su na osnovu kriterijuma koji je stroži od kriterijuma osnovane sumnje iz člana 41(6)(a).¹²

10. Pošto nema bitnih okolnosti koje bi uticale na navedene zaključke, panel smatra da još uvek postoji osnovana sumnja da je g. Seljimi izvršio krivična dela iz stvarne nadležnosti Specijalizovanih veća u smislu člana 41(6)(a) i (10).

2. Neophodnost pritvora

11. Kad je reč o osnovima za produženje pritvora, član 41(6)(b) predviđa tri moguća osnova (tri opasnosti) za zaključak da je pritvor neophodan: (i) opasnost od bekstva; (ii) opasnost od ometanja postupka; i (iii) opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.¹³ Ti osnovi moraju biti "jasni" u smislu da te opasnosti treba detaljno opisati i pozvati se na relevantne informacije ili dokaze.¹⁴ Pri utvrđivanju

¹¹ F00777, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of Amendments to the Indictment* /Odluka o potvrđivanju izmena i dopuna optužnice/, 22. april 2022, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 183. Poverljiva redigovana verzija (F00777/CONF/RED), javna redigovana verzija (F00777/RED) i poverljiva manje redigovana verzija (F00777/CONF/RED2) zavedene su 22. aprila, 6. maja i 16. maja 2022. Tražene izmene i dopune opisane su u stavu 11. Tužilaštvo je 29. aprila 2022. podnelo potvrđenu izmenjenu optužnicu, strogo poverljivo i *ex parte* (F00789/A01), s poverljivom redigovanom (F00789/A02) i javnom redigovanom (F00789/A05) verzijom. Dana 30. septembra 2022, tužilaštvo je podnelo potvrđenu dodatno izmenjenu optužnicu (u daljem tekstu: potvrđena optužnica), strogo poverljivo i *ex parte* (F00999/A01), s poverljivom redigovanom (F00999/A02) i javnom redigovanom verzijom (F00999/A03), u skladu s nalogom sudije za prethodni postupak (F00895, sudija za prethodni postupak, *Decision on Motion Alleging Defects in the Form of the Amended Indictment* /Odluka po prigovoru na formalne nedostatke izmenjene optužnice/, 22. jul 2022, stav 49(e); F00993, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Prosecution Request to Amend the Indictment* /Odluka po zahtevu tužilaštva za izmenu i dopunu optužnice/, 29. septembar 2022, poverljivo, stav 24(b); javna redigovana verzija zavedena je istog dana, F00993/RED).

¹² V. na primer F00372, sudija za prethodni postupak, *Decision on Review of Detention of Rexhep Selimi* /Odluka o preispitivanju pritvora Redžepa Seljimija/ (u daljem tekstu: druga odluka o pritvoru), 25. jun 2021, poverljivo, stav 19. Javna redigovana verzija zavedena je 30. juna 2021, F00372/RED.

¹³ Up. ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], no. 23755/07, Judgment, 5. jul 2016 (u daljem tekstu: *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC]), stav 88; ECtHR, *Zohlandt v. the Netherlands*, no. 69491/16, 9. februar 2021, Judgment, stav 50; ECtHR, *Grubnyk v. Ukraine*, no. 58444/15, 17. septembar 2020, Judgment, stav 115; ECtHR, *Korban v. Ukraine*, no. 26744/16, 4. jul 2019, Judgment, stav 155.

¹⁴ Član 19.1.30 Zakonika o krivičnom postupku Kosova iz 2012, Zakon br. 04/L-123 definiše "jasno" na sledeći način as: "strana koja daje informacije ili dokaz mora [...] detaljno [da] navede informacije ili dokaz o kom govori". V. takođe IA003/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Rexhep Selimi's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom

da li postoji neki od osnova iz člana 41(6)(b) koji opravdavaju zadržavanje nekog lica u pritvoru, merodavni kriterijum je, s jedne strane, da je manje nego izvesno, ali s druge, da je više nego moguće da će se neka opasnost ostvariti.¹⁵

(a) Opasnost od bekstva

12. Tužilaštvo tvrdi da je i dalje zadovoljen kriterijum vezan za opasnost od bekstva g. Seljimija. Konkretno, tužilaštvo navodi da je g. Seljimi: (i) upoznat sa optužbama koje mu se stavljaju na teret, kao i mogućnošću da mu, ukoliko bude oglašen krivim, bude izrečena teška kazna; i da (ii) zahvaljujući obelodanjivanju koje je i dalje u toku, on stiče sve više informacija o dokazima koji ga terete. Tužilaštvo dodaje da ti zaključci imaju još veću težinu ako se ima u vidu da je suđenje počelo i da je optuženom u predmetu *Mustafa* nedavno izrečena kazna od 26 godina zatvora.¹⁶

13. Razmotrivši argumente tužilaštva s obzirom na fazu postupka i, pošto nema novih faktora koje treba razmotriti, panel potvrđuje svoj raniji zaključak da tužilaštvo nije dokazalo da postoji “dovoljno realna mogućnost” da optuženi pobjegne ukoliko bude pušten na slobodu.¹⁷

14. Pored toga, kao što je već ustanovljeno, postoje dokazi o tome da je g. Seljimi prilikom dovođenja i tokom pritvora u potpunosti sarađivao sa relevantnim organima.¹⁸

puštanju na slobodu/ (u daljem tekstu: prva odluka po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru), 30. april 2021, poverljivo, stav 43. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA003/F00005/RED.

¹⁵ Prva odluka po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 40.

¹⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stav 10.

¹⁷ V. devetu odluku o pritvoru, stavove 13-15; v. takođe prvu odluku po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 44.

¹⁸ F01213, panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Rexhep Selimi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Redžepu Seljimiju/ (u daljem tekstu: sedma odluka o pritvoru), 17. januar 2023, poverljivo, stav 19. Javna redigovana verzija zavedena je 18. januara 2023, F01213/RED.

15. Iako se opasnost od bekstva nikada ne može u potpunosti isključiti, panel smatra da se u ovom trenutku g. Seljimi ne može produžiti pritvor na osnovu člana 41(6)(b)(i).

(b) Opasnost od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima

16. Tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Seljimi ometati postupak. Tužilaštvo kaže da faktori rizika koje je sudija za prethodni postupak uočio a panel potvrdio i dalje postoje i da nije došlo do promena okolnosti koje bi nalagale donošenje drugačijeg zaključka. Ti faktori su sledeći: (i) zahvaljujući značajnim funkcijama koje je obavljao ili i dalje obavlja na Kosovu (bio je ministar unutrašnjih poslova i izabran je za poslanika u Skupštini Kosova), g. Seljimi može da podstakne i aktivira mrežu svojih pristalica; (ii) zastrašivanje svedoka i ometanje krivičnih postupaka protiv bivših pripadnika Oslobodilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK) i dalje su raširene pojave; i (iii) kako odmiče postupak, g. Seljimi stiče sve bolji uvid u dokaze koji potvrđuju teške optužbe protiv njega.¹⁹

17. Tužilaštvo dodaje da, kad je reč o ovom predmetu, na Kosovu se na svedoke i dalje redovno vrši pritisak, što predstavlja relevantan faktor, kako je potvrdio i panel Apelacionog suda.²⁰

18. Na kraju, tužilaštvo navodi da je g. Seljimi primio osetljive informacije vezane za, između ostalog, prvih 40 svedoka koje tužilaštvo namerava da pozove, i smatra da to povećava opasnost da će te informacije dospeti do javnosti.²¹

19. Panel skreće pažnju na to da se pri utvrđivanju postojanja opasnosti iz člana 41(6)(b) primenjuje kriterijum koji ne iziskuje da se iznese neki "konkretan primer" da je g. Seljimi lično zastrašivao ili uznemiravao nekog svedoka.

¹⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 11-12.

²⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stav 13.

²¹ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 14-15.

20. Panel je već utvrdio i ovde podseća na sledeće: (i) zahvaljujući značajnim funkcijama koje je obavljao i dalje obavlja na Kosovu (bio je ministar unutrašnjih poslova i izabran je za poslanika u Skupštini Kosova), g. Seljimi može da podstakne i aktivira mrežu svojih pristalica;²²(ii) zastrašivanje svedoka i ometanje krivičnih postupaka protiv bivših pripadnika OVK i dalje je redovna pojava;²³ i (iii) kako odmiče postupak, g. Seljimi stiče sve bolji uvid u dokaze koji potkrepljuju teške optužbe podignute protiv njega.²⁴

21. Kao što je već rečeno, s obzirom na to da je suđenje počelo i da se postupak dalje odvija, Seljimijevoj odbrani su obelodanjeni i dalje se obelodanjuju imena i lični podaci izvesnih veoma osetljivih svedoka, što znači da će te informacije biti dostupne i širem krugu lica, uključujući optuženog. To pak povećava rizik da osetljive informacije o tim svedocima dopru do javnosti pre nego što oni daju iskaz. S obzirom na to, puštanje na slobodu optuženog koji raspolaže osetljivim

²² F00179, sudija za prethodni postupak, *Decision on Rexhep Selimi's Application for Interim Release* /Odluka po zahtevu Redžepa Selimija za privremeno puštanje na slobodu/ (u daljem tekstu: prva odluka o pritvoru), 22. januar 2021, poverljivo, stav 37. Javna redigovana verzija zavedena je 26. januara 2021, F00179/RED; druga odluka o pritvoru, stav 40; treća odluka o pritvoru, stav 33; F00802, sudija za prethodni postupak, *Decision on Periodic Review of Detention of Rexhep Selimi* /Odluka o periodičnom preispitivanju pritvora Redžepa Selimija/ (u daljem tekstu: četvrta odluka o pritvoru), 13. maj 2022, poverljivo, stav 31. Javna redigovana verzija zavedena je 24. maja 2022, F00802/RED; F00979, sudija za prethodni postupak, *Decision on Periodic Review of Detention of Rexhep Selimi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Redžepu Selimiju/ (u daljem tekstu: peta odluka o pritvoru), 19. septembar 2022, poverljivo, stav 27. Javna redigovana verzija zavedena je 30. septembra 2022, F00979/CONF/RED; F01111, sudija za prethodni postupak, *Decision on Periodic Review of Detention of Rexhep Selimi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Redžepu Selimiju/ (u daljem tekstu: šesta odluka o pritvoru), 18. novembar 2022, poverljivo, stav 27. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, F01111/RED; sedma odluka o pritvoru, stavovi 23-24; F01383, panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Rexhep Selimi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Redžepu Selimiju/ (u daljem tekstu: osma odluka o pritvoru), 17. mart 2023, poverljivo, stav 20. Javna redigovana verzija zavedena je 20. marta 2023, F01383/RED.

²³ Prva odluka o pritvoru, stav 42; druga odluka o pritvoru, stav 41; treća odluka o pritvoru, stav 34; četvrta odluka o pritvoru, stav 32; peta odluka o pritvoru, stav 28; šesta odluka o pritvoru, stav 28; sedma odluka o pritvoru, stavovi 23-24; osma odluka o pritvoru, stav 24.

²⁴ Četvrta odluka o pritvoru, stav 33; peta odluka o pritvoru, stav 29; šesta odluka o pritvoru, stav 29; sedma odluka o pritvoru, stavovi 23-24; osma odluka o pritvoru, stav 24; deveta odluka o pritvoru, stav 20.

informacijama nije poželjno ukoliko se svedocima koji tek treba da daju iskaz želi pružiti efikasna zaštita.²⁵

22. Panel stoga zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Seljimi ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima, opisana u članu 41(6)(b)(ii).

(c) Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

23. Tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Seljimi izvršiti nova krivična dela. Konkretno, tužilaštvo tvrdi da su faktori koji su razmotreni prilikom utvrđivanja opasnosti od ometanja postupka iz člana 41(6)(b)(ii) relevantni i za utvrđivanje da li postoji opasnost da će g. Seljimi, ukoliko bude pušten na slobodu, izvršiti nova krivična dela.²⁶ Tužilaštvo tvrdi da je ta opasnost dodatno dobila na značaju zbog činjenice da je suđenje počelo i da g. Seljimi dalje prima nove osetljive informacije.²⁷ Tužilaštvo dodaje da se g. Seljimi tereti za izuzetno teške zločine protiv čovečnosti i ratne zločine koje je, prema optužnici, izvršio kako u saradnji s drugim licima tako i lično.²⁸

24. Panel podseća da je u devetoj odluci o pritvoru zaključio da i dalje postoji opasnost da će g. Seljimi izvršiti nova krivična dela.²⁹ Panel smatra da su faktori koji su razmotreni prilikom utvrđivanja opasnosti od ometanja postupka relevantni i za utvrđivanje da li postoji opasnost da će g. Seljimi izvršiti nova krivična dela.³⁰ Imajući to u vidu, panel smatra da od poslednjeg preispitivanja mere pritvora nije došlo do promena okolnosti koje bi nalagale donošenje drugačijeg zaključka po ovom pitanju.

²⁵ Sedma odluka o pritvoru, stav 24; osma odluka o pritvoru, stav 25; deveta odluka o pritvoru, stav 21

²⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 17-18.

²⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 20-21.

²⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stav 19.

²⁹ Deveta odluka o pritvoru, stav 27.

³⁰ V. gore stavove 20-21; devetu odluku o pritvoru, stav 25.

25. Panel ističe da je suđenje u ovom predmetu počelo, da je g. Seljimiju obelodanjen identitet osetljivih svedoka i da se mora izbeći svaka opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.

26. Panel smatra da, s obzirom na sve faktore, i dalje postoji opasnost da će g. Seljimi izvršiti nova krivična dela, opisana u članu 41(6)(b)(iii).

3. Zaključak

27. Panel zaključuje da u ovom trenutku i dalje raspolaže nedovoljnim informacijama da bi zaključio da bi g. Krasnići mogao da izbegava pravdu. Međutim, panel se uverio, na osnovu relevantnih kriterijuma, da postoji opasnost da će g. Seljimi ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili da će izvršiti nova krivična dela nad licima koja se smatraju protivnicima Oslobođilačke vojske Kosova, uključujući svedoke koji su dali ili bi mogli dati iskaz u ovom predmetu, odnosno koji treba da stupe pred Specijalizovana veća. Panel će u nastavku oceniti da li postoje neki uslovi pod kojima bi se g. Seljimi mogao pustiti na slobodu tako da te opasnosti budu u dovoljnoj meri otklonjene.

B. DRUGE MERE UMETO PRITVORA

28. Tužilaštvo tvrdi da se nikakvim alternativnim merama ne mogu dovoljno umanjiti opasnosti iz člana 41(6)(b) vezane za g. Seljimija. Tužilaštvo podseća da je panel ranije zaključio da se opasnost od ometanja postupka i od izvršenja novih krivičnih dela može efikasno kontrolisati samo u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća.³¹ Tužilaštvo dodaje da nakon donošenja devete odluke nije došlo ni do kakvih promena koje bi dovele do drugačijeg zaključka.³²

³¹ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 22-25.

³² Izjašnjenje tužilaštva, stav 26.

29. Pri odlučivanju da li neko lice treba da bude pušteno na slobodu ili zadržano u pritvoru, panel mora da razmotri alternativne mere za sprečavanje opasnosti iz člana 41(6)(b).³³ U članu 41(12) predviđen je niz mera koje treba razmotriti kako bi se obezbedilo prisustvo optuženog na suđenju, sprečilo ponavljanje krivičnog dela i omogućilo uspešno vođenje postupka. S tim u vezi panel podseća da se pritvor produžava samo ako nema alternativnih, objektivno raspoloživih blažih mera kojima se dovoljno mogu umanjiti rizici iz člana 41(6)(b).³⁴ Panel stoga mora da razmotri sve druge mere koje se objektivno mogu uvesti, a ne samo one koje iznose Seljimijeva odbrana ili tužilaštvo.³⁵

30. Što se tiče opasnosti od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima i izvršenja novih krivičnih dela, panel smatra da se nijednim uslovom koji je već predložila Seljimijeva odbrana niti bilo kojim dodatnim merama iz člana 41(12), naloženim *proprio motu*, ne mogu u ovoj fazi postupka u dovoljnoj meri umanjiti postojeće opasnosti.³⁶ Panel dalje smatra da mere koje se primenjuju u

³³ U vezi sa obavezom da se razmotre "alternativne mere", v. KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of the Rules of Procedure and Evidence Adopted by Plenary on 17 March 2017 to the Specialist Chamber of the Constitutional Court Pursuant to Article 19(5) of Law No. 05/L-053 on Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. i prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu/ (u daljem tekstu: odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017), 26. april 2017, stav 114. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 87 *in fine*; ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], stav 140 *in fine*.

³⁴ Odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stav 114; KSC-CC-PR-2020-09, F00006, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of Amendments to the Rules of Procedure and Evidence Adopted by the Plenary on 29 and 30 April 2020* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020/, 22. maj 2020, stav 70. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 87 *in fine*; ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], stav 140 *in fine*.

³⁵ Prva odluka po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 86.

³⁶ Treća odluka o pritvoru, stav 72; IA015/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Rexhep Selimi's Appeal Against Decision on Remanded Detention Review and Periodic Review of Detention* /Odluka o žalbi Redžepa Selimija na odluku po vraćenoj odluci o preispitivanju mere pritvora i odluka o redovnom preispitivanju mere pritvora/ (u daljem tekstu: treća odluka po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru), 25. mart 2022, poverljivo, stavovi 33-44, 48-52, 61. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA015/F00005/RED; četvrta odluka o pritvoru, stav 59; peta odluka o pritvoru, stav 56; šesta odluka o pritvoru, stav 43; sedma odluka o pritvoru, stav 39; osma odluka o pritvoru, stav 35; deveta odluka o pritvoru, stav 31.

prитvorskom objektu Specijalizovanih veća u celini uzev strogo ograničavaju mogućnost zloupotrebe nenadziranih poseta i komunikacije sa članovima porodice i licima koja imaju odobrenje za posetu, u cilju maksimalnog smanjivanja opasnosti od ometanja postupka i od izvršenja novih krivičnih dela.³⁷ Pored toga, one doprinose stvaranju kontrolisane sredine u kojoj se potencijalne povrede tajnosti podataka lakše mogu utvrditi odnosno sprečiti.³⁸

31. S obzirom na navedeno, panel zaključuje da se komunikacija g. Seljimija samo u okviru sistema nadzora komunikacija kakav postoji u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća može ograničiti tako da se opasnost od ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela dovoljno umanja.³⁹ S obzirom na to, panel zaključuje da osim daljeg pritvora g. Seljimija ne postoje druge mere kojima se u dovoljnoj meri mogu otkloniti opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii).

C. OPRAVDANOST MERE PRITVORA

32. Tužilaštvo tvrdi da je, kad se uzmu u obzir svi faktori, zadržavanje g. Seljimija u pritvoru i dalje srazmerna mera.⁴⁰ U pogledu toga tužilaštvo upućuje na raniji zaključak panela: (i) da se g. Seljimi po deset tačaka optužnice tereti za teška krivična dela prema međunarodnom pravu u čijoj pripremi je, prema optužbama, imao značajnu ulogu; (ii) da mu, ukoliko bude oglašen krivim, može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora; (iii) da je postupak složen; (iv) da se opasnosti iz člana

³⁷ Treća odluka o pritvoru, stav 72; treća odluka po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stavovi 33-44, 48-52, 61; četvrta odluka o pritvoru, stav 59; peta odluka o pritvoru, stav 56; šesta odluka o pritvoru, stav 43; sedma odluka o pritvoru, stav 38; osma odluka o pritvoru, stav 35; deveta odluka o pritvoru, stav 31.

³⁸ Treća odluka o pritvoru, stav 61; treća odluka po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 42.; četvrta odluka o pritvoru, stav 59; peta odluka o pritvoru, stav 56; šesta odluka o pritvoru, stav 42; sedma odluka o pritvoru, stav 38; osma odluka o pritvoru, stav 35; deveta odluka o pritvoru, stav 31.

³⁹ Treća odluka o pritvoru, stav 61; treća odluka po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 42.; četvrta odluka o pritvoru, stav 59; peta odluka o pritvoru, stav 56; šesta odluka o pritvoru, stav 42; sedma odluka o pritvoru, stav 38; osma odluka o pritvoru, stav 36; deveta odluka o pritvoru, stav 32.

⁴⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stav 30.

41(6)(b) ne mogu dovoljno umanjiti nikakvim drugim merama osim pritvora; (v) da je zastrašivanje svedoka redovna pojava; i (vi) da je suđenje počelo.⁴¹

33. Panel podseća da se opravdanost daljeg pritvora optuženog lica mora oceniti na osnovu činjenica u datom predmetu i shodno njegovim osobenostima u vreme kad se vrši ocena.⁴² Po mišljenju panela, osobenosti ovog predmeta su, između ostalog, sledeće: (i) g. Seljimi se po deset tačaka optužnice tereti za teška krivična dela prema međunarodnom pravu u kojima je, prema optužbama, imao značajnu ulogu;⁴³ (ii) ukoliko bude oglašen krivim, g. Seljimiju može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora; (iii) opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii) ne mogu se umanjiti uvođenjem predloženih, kao ni bio kojih drugih uslova;⁴⁴ (iv) predmet protiv g. Seljimija je složen;⁴⁵ (v) zastrašivanje svedoka je redovna pojava, kao što je gore navedeno; i (vi) suđenje je već počelo.

34. S obzirom na te faktore, kao i na činjenicu da i dalje postoji opasnost od ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela, koje se ne mogu dovoljno umanjiti primenom nekih drugih razumnih mera, panel smatra da je produženje pritvora g. Seljimija za još dva meseca, u konkretnim okolnostima ovog predmeta, neophodna i opravdana mera.

35. Panel, međutim, primećuje da g. Seljimi već znatno vreme boravi u pritvoru i da je velika verovatnoća da će suđenje dugo trajati. Kao što je već navedeno, i panel i strane u postupku zato moraju posebno da vode računa o tome da se postupak odvija što ekspeditivnije. Panel će u svakoj fazi postupka nastaviti da prati da li je dalji pritvor neophodan i opravdan.

⁴¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 28.

⁴² Sedma odluka o pritvoru, stav 42 (i tamo citirani izvori).

⁴³ Potvrđena optužnica, stavovi 7-9, 32, 39-40, 44-47, 49, 52, 55-57, 176-177.

⁴⁴ V. gore stav 31.

⁴⁵ Treća odluka o pritvoru, stav 79 (i tamo citirani izvori); deveta odluka o pritvoru, stav 34.

VI. DISPOZITIV

36. Iz navedenih razloga, panel:

- a) **NALAŽE** produženje pritvora g. Seljimija; i
- b) **NALAŽE** tužilaštvu da do **petka, 25. avgusta 2023. (u 16:00 časova)** dostavi izjašnjenje za potrebe sledećeg preispitivanja mere pritvora, a dalja izjašnjenja u skladu s rokovim predviđenim pravilom 76.

/potpis na originalu/

Čarls L. Smit III,
predsedavajući sudija

U ponedeljak, 17. jula 2023.

U Hagu, Holandija